

ZŠ a MŠ Olomučany

Celoroční vzdělávací projekt s názvem:

„SKŘÍTKOVÉ POMOCNÍČCI

aneb

naše zahrada“

Vypracovali: Zuzana Štěrbová a Monika Kšicová

Olomučany

2020

Název projektu: Skřítkové pomocníčky.

Charakteristika cílové skupiny: Děti ve věku 3-6 let a jejich rodiče (zákonní zástupci).

Obecné cíle projektu: Uvědomění důležitosti přirozené přírody. Získání povědomí o šetrném využívání plodů přírody, chování se k živočichům, rostlinám, ale také zacházení s neživou přírodou. Poznávání přírodních zákonitostí. Prostřednictvím pozorování, pokusů a sezónními pracemi na zahradě získat vztah k přírodě. Hravou a zajímavou formou (vzkazy od skřítků) podněcovat u účastníků respektující vnímání i těch nejdrobnějších detailů fungování přírodního prostředí. Podmiňování vztahu k životnímu prostředí.

Časové vymezení: říjen až červen (školní rok).

Vzdělávací metody: Vyprávění, rozhovor, diskuse, pozorování předmětů a jevů, pracovní dovednosti, grafické a výtvarné činnosti, metody sdělovací, metody samostatné práce žáků, metody motivační, pokusy.

Organizační formy: Frontální, skupinová, kooperativní, individualizovaná (rodič->dítě).

Pedagogické zajištění: učitelky obou tříd.

Vzdělávací nabídka:

BIO – dechové cvičení, spontánní kresba, výroba krmítka, zacházení se zahradním nářadím

PSY – hádanky, využití literatury, sběr informací, diskuze k tématu, zpěv, zvuky prostředí, sebehodnocení, kresba skřítků

INT – sdílení zkušeností, výměna názorů, hodnocení práce

SOC-KUL – oslava dne vody/země, kresba lípy, výstava

ENV – námětové situace (plýtvání vodou, ubližování živočichům), pozorování (okem/ pod lupou), sběr krmení pro veverku a ptáky.

Motivace projektu: vzkazy od skřítků.

Výsledný produkt: hodnotící dopis od skřítků -> medaile pro děti a pochvala pro rodiče. Fotografie dětí při konání činností.

Pomůcky: tabulky na vzkazy (viz. fotka), kladivo, napínáčky.

(obr. č. 1 - tabulky na vzkazy)

(obr. č. 2 – připínáčky)

Měsíc říjen:

Úvod do projektu: představení možnosti setkání se skřítky. Motivace k pozornosti dětí – kresba představy skřítky, pobídnutí ke spolupráci rodičů formou informace na nástěnce.

Učitelka si vytyčí správný čas pro upevnění tabulky pomocí kladiva do půdy a připevní vzdělávací tabulku pomocí napínáčků.

Aktivita: Diskuzní kruh

Dílčí cíle: Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních i produktivních. Rozvoj poznatků, schopnosti a dovednosti umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit.

Očekávané výstupy: Správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči. Přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje.

Rizika: Špatný řečový vzor. Vytváření komunikativních zábran (necitlivé donucování dítěte k hovoru, nerespektování dětského ostychu vedoucí k úzkosti a strachu dítěte).

Pomůcky: -

Realizace:

Informace pro děti - *„Děti, mám pro vás novinu. Slyšela jsem, že na naší zahradě žijí zajímavé postavičky. Skřítkové. Už jste nějakého skřítky viděli? Jak by mohli vypadat? Zrovna dnes, když jsem šla do školky, se mi zdálo, jako by něco rychle proběhlo v keři u plotu a tichounce se zachichotalo. Možná se mýlím. Uvidíme. Každopádně buďte pozorní. Možná se společně s vámi a rodiči dovíme, co mají za lubem.“*

Informace pro rodiče – *„Vážení rodiče, prarodiče a další, právě jsme informovali Vaše děti o možnosti života užitečných skřítků na naší zahradě. Postupně Vám budou skřítkové zanechávat vzkazy v podobě dopisu. Proto Vás žádáme o spolupráci a zapojení se do vzdělávání prostřednictvím pozorování, sdílení zkušeností, dojmů společně s dítětem a třeba i doplnění zajímavé informace. Budeme rádi, když nám Vaše dojmy s dětmi sdělíte (krátká poznámka, společná kresba s vaším dítětem, fotografie, či zajímavá básnička k tématu apod.). Tuto aktivitu navíc chápeme jako obměnu hravého vzdělávání a také zvyšování zvědavosti dětí o přírodu, živočichy a nejbližší prostředí kolem nás.“*

Aktivita: Moje představa skřítky

Dílčí cíle: Rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření).

Očekávané výstupy: Přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje. Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim.

Rizika: Omezený prostor pro vyjádření a uplatnění představivosti a mimoracionálního poznávání.

Pomůcky: papíry, kreslicí potřeby

Motivace: Motivace předchozí činností – rozhovor o možné podobě skřítky.

Realizace: Dětem poskytneme prostor v herně, kreslicí potřeby. Učitelka prochází mezi dětmi a slovně popisuje jejich snažení. Proběhne společné zhodnocení činnosti.

Aktivita: Mraveniště

Dílčí cíle: Rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách.

Očekávané výstupy: Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.).

Rizika: Nedostatek příležitostí vidět a vnímat svět v jeho pestrosti a změně, v jeho dění a řádu.

Pomůcky: cedulka s kresbou skřítky a textem:

„Přeji krásný den děti. Zrovna pozorujete mé malé kamarády, mravence. No představovat Vám je nebudu, to by trvalo až do zítřka. Mě jste tu ještě neviděli, vidíte? **Mrňousek**, skřítek Mrňousek. Jméno mé. A tohoto MRAVENIŠTĚ jsem ochránce.

Ten kopeček, co vidíte, je menší část bludiště, které se skrývá pod zemí. Musím dohlížet na všechny členy, a to dá nějakou práci, když je jich tu několik tisíc. V mraveništi má každý svoji roli. Vojáci v případě nebezpečí brání hnízdo nebo ostatní mravence. Dělnice krmí královnu a pečují o nakladená vajíčka. A královna má na starosti růst kolonie.

Mravenci chovají mšice a jedí tzv. medovici, kterou mšice vylučují. Mí kamarádi jsou velice užiteční, likvidují vám tu škůdce. Začínají pracovat na jaře. S příchodem chladného podzimu zpevní podzemní stěny mraveniště, utěsní vchody dovnitř a ulehají k zimnímu spánku.“

Loučí se, Mrňousek

Realizace: Připevníme cedulku i se vzkazem v bezpečné vzdálenosti od mraveniště. Dospělý přečte vzkaz o d skřítky. Podnítl dítě k zodpovězení na otázky. Doplnění otázkami, dalšími informacemi apod.

Měsíc listopad:

Aktivita: Kryptomérie

Dílčí cíle: Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí.

Očekávané výstupy: Vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý.

Rizika: Převaha zprostředkovaného poznávání světa (obraz, film).

Pomůcky: cedulka s kresbou skřítky a textem:

„Koukněte na ten vysoký košatý strom. Lidé jej nazývají KRYPTOMÉRIE JAPONSKÁ (neboli sugi). A já mám tu čest jej opatrovat. Dovolte mi představit se, jsem skřítek **Krypínek**. Bydlím tu od té doby, co tu stojí tento téměř ohrožený krasavec. To znamená, že jich ve volné přírodě roste už málo a měl by se tedy opatrovat. Tento strom se řadí mezi jehličnany a pochází z Číny a Japonska. Přes zimu mění barvu na rezavou. Jsem zvědavý, které bystré očko si toho všimne jako první.

Má velice zvláštní jehličí a malé šišky, silný kmen a kůra se místy odlupuje, jako slupka od banánu.

Můj strom potřebuje více tepla a je citlivý na znečištění. Ale tady v Olomučanech je vzduch příjemný. Zhluboka se nadechněte..., co cítíte ...?

Až půjdete kolem koukněte do koruny stromu, třeba mě zhlédnete.“

Skřítek Krypínek

Realizace: Připevnění cedulky i se zalaminovaným textem ke kmeni stromu. Dospělý přečte vzkaz od skřítky. Podnítí dítě k zodpovězení na otázky. Doplnění otázkami, dalšími informacemi apod.

Měsíc prosinec:

Aktivita: Skřítčí přání

Dílčí cíle: Poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti).

Očekávané výstupy: Uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je.

Rizika: Nedostatek možností projevovat vlastní city, sdělovat citové dojmy a prožitky a hovořit o nich.

Pomůcky: Zalamovaný text a obrázky skřítků, arch papíru, fixy

Skřítek Mrňousek – „Já bych si přál, aby byly moji mravenci v bezpečí.“

Skřítek Krypínek – „Mé přání je, aby stromů na světě neubývalo.“

Skřítek Pírko – „Já si přeji dostatek krmítek v každé zahradě.“

Skřítek Bylinka – „Ježíšku, přeji si, aby se bylinkám v naše záhonku pořád líbilo a dobře rostlo.“

Skřítek Polinka – „Mám přání, aby úroda zeleniny byla bohatá.“

Skřítek Květinka – „Chtěl bych, aby svět byl díky mým květkám hezčí a nikdo je neničil.“

Skřítek Lipánek – „Přeji si, aby lípy byly pro lidi symbolem krásy a síly.“

Skřítek Zemínek – „Chtěl bych, aby se k matičce Zemi lidé chovali uctivě.“

Realizace: „Milé děti, přes noc se nám tu za oknem objevilo pár vzkazů od skřítků z naší zahrady. Vypadá to, že jsou to jejich vánoční přání.“ Učitelka je přečte dětem. Společně je hodnotí a odůvodňují. Nakonec by pomocí komunitního kruhu děti vyjádřily svá vánoční přání. Lze využít papír k sepsání přání dětí.

Měsíc leden:

Aktivita: Krmítko

Dílčí cíle: Pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit.

Očekávané výstupy: Rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně.

Rizika: Špatný příklad dospělých (chování ohrožující životní prostředí, neekologické postoje, xenofobní chování, lhostejnost k problémům kolem sebe a neochota podílet se na jejich řešení).

Pomůcky: cedulka s kresbou skřítky a textem:

„Krásný den přeji. To jsem já, skřítek Pírko. Představuji Vám mé sídlo, KRMÍTKO, tedy dělím se o něj s ptáčky. Jsou mými vítanými hosty. Starám se o jejich peří a radím jim, co by měli jíst a čemu se vyhnout. A moc rád poslouchám jejich zpěv. Někteří z nich sem, na školní zahradu rádi létají. Hlavně, když je tu klid a něco k snědku. Mlsouni.

Přes léto si hledají potravu i v jiných zahradách, ale když napadne sníh je jim těžko a potřebují moji i Vaši pomoc. Čím jim přes zimu nejvíce pomůžete? Ano, krmivem pro ptáky. Tak někdy potichu pozorujte, který ptáček k Vám přiletí.“

Loučí se skřítek Pírko

Realizace: Připevnění cedulky i se zalaminovaným textem v blízkosti krmítka. Dospělý přečte vzkaz o d skřítky. Podnítí dítě k zodpovězení na otázky. Doplnění otázkami, dalšími informacemi apod.

Aktivita: Krmení zpěváčků

Dílčí cíle: Rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách.

Očekávané výstupy: Všimnout si změn a dění v nejbližším okolí.

Rizika: Užívání abstraktních pojmů, předávání „hotových“ poznatků.

Pomůcky: ptačí zob, slunečnicová semínka, ztužený tuk, borovicové šišky, mísa, ubrus, provázek.

Realizace: Lehce rozpustíme tuk, přisypeme semínka a promícháme. Směsí plníme šišky. Připevníme provázek a společně s dětmi věšíme na stromy v zahradě. Pozorujeme první návštěvníky.

Měsíc únor:

Aktivita: Jarní květiny (sněženka bílá, čemeřice černá)

Dílčí cíle: Seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije.

Očekávané výstupy: Osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi.

Rizika: Nedodržování pravidel péče o zdravé prostředí, které mohou být pro dítě nezdravé a nebezpečné.

Pomůcky: cedulka s kresbou skřítky a textem:

Sněženka bílá

Ahoj děti, víte, jak se jmenuje první jarní květina? Ano, je to SNĚŽENKA BÍLÁ, a právě tuto květinu chráním já – Skřítek Květinka.

Pod zemí spí cibulka, a právě z ní pak sněženka vyroste. Je celkem vysoká, vždy má u sebe podlouhlé lístečky a barvičku má bílou jako sníh. Její květ, má tři lístečky, ale to vy už určitě znáte. Určitě jste ale nevěděli, že sněženka je jedovatá květina. Nezapomeňte si vždy umýt ruce. Roste pod keři, na loukách, v lesích a také určitě i ve vašich zahrádkách.

Děti, až uvidíte, že sněženky začínají růst, koukejte prosím pod nožičky. Vy, když po nich šlapete, sněženky to moc bolí, pláčou a já je nestíhám utěšovat. Když na ně budeme dávat pozor, sněženky budou mít radost a pak budou dělat radost i nám.

Váš skřítek Květinka

Čemeřice Černá

Dobrý den děti, to jsem zase já, skřítek Květinka.

Kamarádi, věřili byste, že tato květinka se jmenuje ČEMEŘICE ČERNÁ? Nebojte, já vím, že je bílá, barvičky umím. Ale i když je bílá, tak jí říkáme černá.

Květy čemeřice jsou velké, bílé, lehce nažloutlé, kvetou brzy na jaře, v únoru až v dubnu, někdy dokonce i v lednu. Je to sice krásná květina, ale pozor, je také prudce jedovatá, proto si ji do zahrádek a do skalek sázíme jen jako okrasnou květinu.

Nezapomínejte se tedy na květinu koukat jen očima – Váš skřítek Květinka.

Realizace: Připevnění cedulky i se zalaminovaným textem ke květinám. Dospělý přečte vzkaz od skřítky. Podnítí dítě k zodpovězení na otázky. Doplnění otázkami, dalšími informacemi apod.

Měsíc březen:

Společně slavíme Den Vody (pondělí 22. března).

Aktivita: Jarní květiny

Dílčí cíle: Vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

Očekávané výstupy: mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

Rizika: převaha zprostředkovaného poznávání světa (obraz, film)

Pomůcky: cedulka s kresbou skřítky a textem:

Ladoňka Sibiřská

Ahoj, já jsem skřítek Květinka a jsem ochránce květiny, která se jmenuje LADOŇKA SIBIŘSKÁ. Je to vysoká rostlinka, která vyrůstá z cibulky, její barva je modrá a květ tvoří většinou 6 lístků.

Tato květinka kvete brzy na jaře, na místech, kde je krásně vlhká půda v březnu a v dubnu. Ladoňku najdeme zde a také ji můžeme najít po celé České republice, a to třeba na slunné louce, u skalek anebo ve stínu pod stromy. Tam, kde jsou ladoňky, tak jsme i já! Skřítek Květinka!

Sasanka hajní

Ahoj děti. Jsem rád, že je opět jaro a můžeme tu být s vámi. Já skřítek Květinka a SASANKA HAJNÍ.

Sasanka hajní patří k prvním poslům jara, je to plazivá bylina s bílými květy. Můžete nás najít na místech, kde jsou listnaté lesy, je tam vysoká vlhkost a silná vrstva hlíny, v parku nebo na loukách.

Co je také důležité, že čerstvě utržená sasanka, je jedovatá, ale ještě více je jedovatá její šťávička. Děti, dávejte si, prosím, pozor, mohla by vám podráždit kůži nebo oči.

Sasanka je moc krásná rostlina, ale nezapomínejte, že jen na koukání.

Váš skřítek Květinka

Prvosenka bezlodyžná

Nazdárek děti, že neznáte PRVOSENKU BEZLODYŽNOU? To nevadí, tak jí říkejte Petrklíč. Je to jedno a to samé, vlastně něco jako Jan a Honzík nebo Jakub a Kuba.

Určitě víte, že petrklíč je vysoká bylina, tak to je bráška mojí květinčky. Můj petrklíč není vysoký, ale je jen kousek nad zemí, má žlutou barvu a vždy je v rostlince více květů.

Prvosence se krásně daří tam, kde svítí slunce, ale najdeme ji občas i ve stínu.

A věděli jste, že prvosenka má jedlé květy? Jejich chuť je jemně nasládlá s medovými tóny. Jsem rád, že se vám moje květinčka líbí a neublížujete jí.

Váš skřítek Květinka

Realizace: Připevnění cedulky i se zalaminovaným textem ke květinčám. Dospělý přečte vzkaz od skřítky. Podnítí dítě k zodpovězení na otázky. Doplnění otázkami, dalšími informacemi, ponaučením apod.

Měsíc duben:

Společně slavíme Den Země (čtvrtek 22. dubna).

Aktivita: Založení motýlího záhonu

Dílčí cíle: Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí.

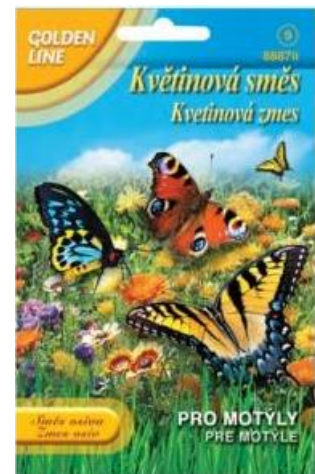
Očekávané výstupy: Ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem apod.).

Rizika: Omezování samostatnosti dítěte při pohybových činnostech, málo příležitostí k pracovním úkonům.

Pomůcky: zahradní nářadí, semenná směs pro květnaté louky (např. Tráva PICCOLI AMICI pro motýly)

Motivace: „Už jste někdy pozorovali rožetlou louku? Jaké obyvatele jste zahlédli? Ano hmyz. A protože je takových krásných luk málo, jednu malou si vytvoříme sami a pomůžeme tak motýlům, včelám a dalším malým živočichům najít potravu a útočiště.“

Realizace: Motýlí louku můžeme založit místo trávníku. Vyrýpneme drny a do uvolněného prostoru vysejeme směs. Správná motýlí louka se má sekat pouze 2x za sezónu, aby housenky měli čas dorůst a motýli našli na květech potravu. Děti se mohou podílet na všech činnostech, od přípravy záhonu, setí až po občasné zalévání louky. Čím pestřejší bude louka na druhy květin, tím více druhů hmyzu uvidíme.

Aktivita: Bylinky

Dílčí cíle: Vytváření elementárního povědomí o širším přírodním prostředí, o jeho rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách.

Očekávané výstupy: Zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti.

Rizika: Výběr a nabídka témat, která jsou životu dítěte příliš vzdálená, pro jeho vnímání a chápání náročná, která přesahují přirozenou zkušenost dítěte a nejsou pro dítě prakticky využitelná.

Pomůcky: cedulka s kresbou skřítky a textem:

„Ahojky děti. Jsem skřítek Bylinka a mám na starost tento BYLINKOVÝ ZÁHON. Jestlipak víte, které bylinky tu rostou? Ukazujte s paní učitelkou – máta, meduňka, libeček, rozmarýn, pažitka, dobromysl... Všechny mají svoji vůni. Dovolím Vám ždibíček utrhnout a přivonět. Která Ti nejvíce voní,?“

Budu velice ráda, když mi bylinky občas zaležete. A také, když je užijete na nějaký nápoj či jimi dochutíte oběd. Nebo tedy paní kuchařky.

Mějte se krásně.

Zdraví Vás Bylinka

Realizace: Připevnění cedulky i se zalaminovaným textem k záhonu s bylinami. Dospělý přečte vzkaz od skřítky. Podnítlí dítě k zodpovězení na otázku. Doplnění otázkami, dalšími informacemi apod.

Aktivita: Setí a sázení zeleniny

Dílčí cíle: Vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu.

Očekávané výstupy: Zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.).

Rizika: Omezování samostatnosti dítěte při pohybových činnostech, málo příležitostí k pracovním úkonům.

Pomůcky: zahradní nářadí, konev, semena zeleniny (mrkev, ředkvičky, hrášek), rotlinky rajčat či papriky -> mohou přinést děti z domovů

Motivace: „Děti, je čas zaplnit náš zeleninový záhon. Jakou úrodu jsme měli minule? Výborně. Adámek přinesl dvě rostlinky rajčete a Monička zase papriku. Zasejeme si také semínka ředkviček od Michálka, přidáme také kuličky hrášku a semena mrkve. A za pomoci vody a sluníčka si smlsne na zdravé školkové zelenině.“

Realizace: Připravíme záhon – prokypříme, vybereme plevel, popřípadě přidáme hlínu. Rozdělíme prostor pro jednotlivou zeleninu. Společně s dětmi sejeme a sázíme. Uklidíme prostor a očistíme nářadí. Zhodnotíme společnou práci.

Měsíc květen:

Aktivita: Lípa

Dílčí cíle: Seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije.

Očekávané výstupy: Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.).

Rizika: Nedostatek příležitostí k rozvoji uměleckých dovedností dítěte a k vytváření jeho estetického vztahu k prostředí, ke kultuře a umění.

Pomůcky: 2x cedulka, vzkaz s kresbou skřítky a příběh o Lípě

„Ahoj. Chtěl bych se Vám představit, říkají mi Lipánek a také Vám představím nádherný strom zvaný LÍPA SRDČITÁ. Je to majestátný strom, který má zvláště tvarované listy. Zkuste ten tvar pojmenovat (srdce). Ano správně, proto to druhé jméno – srdčitá. Lípa patří mezi listnaté stromy, které se na podzim zbaví listů. Na začátku léta, když kvete, přivolám pomocnice včely, čmeláky a další hmyz. Lákám je lipovým pylem a medovou vůní, kterou lípa vydává.

Lipový květ vy lidé sušíte na čaj nebo také využíváte na koupel. Tato léčivá dřevina např. zlepšuje obranyschopnost a působí na imunitní systém, zvyšuje kvalitu spánku i relaxace. Měl bych také říci, že lípa srdčitá je národním stromem České republiky. A některé sestry mé lípy se dožívají až 150 let.

Měl bych přání, prohlédni si mého dřevěného kamaráda ze všech stran a zkus nakreslit jeho portrét? Už se těším na vaše umělecké poklady.“

Mějte se hezky, skřítek Lipánek.

O lípě doktorce

Bylo nebylo, v jednom krásném parku na okraji města rostla lípa. Měla však problém se svými větvíčkami. Byla málo košatá a všechny ostatní stromy, ba i dokonce keře se jí proto posmívaly. Lípa proto byla moc smutná, ale měla dobré srdce, a zvířátka jí proto měla moc ráda. Celé dny, protože neměla žádné kamarády mezi stromy, si četla různé knížky, které jí zvířátka nosila. Čas plynul a lípa rostla. Jednoho krásného dne k ní přiletěl holoubek a stěžoval si, že je nemocný a bolí ho zobáček. Lípa, protože byla sečtělá, mu poradila, aby si z ní natrhal pár lipových květů a uvařil z nich čaj. Holoubek si natrhal pár květů do zobáčku a letěl s nimi domů. Za pár dnů byl zdravý a letěl lípě poděkovat. O pár dnů později za hodnou lípou přiběhla skupinka veverek a prosily lípu o radu. Že prý jedna veverka je nemocná a ztrácí srst. Bojí se vyjít ze svého domečku, aby se jí nikdo nesmál. Lípa se zamyslela a poradila jim, ať si z ní ulomí kousek kůry a dají ho nemocné veverce. Ta za pár dnů běhala zdravá s ostatními venku. Tak se brzy v parku rozkřiklo, jak je lípa chytrá a hodná, a zvířátka za ní

chodila stále častěji pro radu, jak se uzdravit. Jednou v noci vzbudila lípu kmotřička sova. Byla nemocná a měla vysokou teplotu. Lípa jí podala pár svých listů, aby se uzdravila. Další den ráno za lípou přilezl šneček, že ho bolí břicho. Plazil se za lípou pro radu celý týden. Lípa hned věděla, že by potřeboval její květy, aby se uzdravil. Zatřásla proto větvemi a podala nemocnému šnečkovi několik z nich. Ostatní stromy i keře si začaly všimnout, že lípa začíná košatět, a přestaly se jí posmívat. A víte, proč jí tak najednou začaly růst nové větvičky? Vždy když pomohla nějakému zvířátku a udělala dobrý skutek, narostla jí nová větvička. Od té doby, co začala léčit druhé, je lípa nejkrásnější a nejkošatější strom v celém parku a ostatní stromy se jí už neposmívají. A jestli neuschla, tak tam stojí dodnes.

Realizace: Připevníme dvě cedulky ke kmeni stromu. Na jednu připevníme vzkaz od skřítky a na druhou příběh o lípě. Dospělý seznámí dítě se vzkazem a doplní jej příběhem. Dítě je namotivováno ke splnění přání skřítky – poctivě si prohlédnout lípu a nakreslit ji. Obrázek děti do nesou do MŠ – společné zhodnocení výtvarných pokusů a výstava.

Aktivita: Jezírko

Dílčí cíle: Seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu.

Očekávané výstupy: Rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně. Mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí.

Rizika: Uzavřenost školy a jejího vzdělávacího programu vůči existujícím problémům a aktuálnímu dění.

Pomůcky: tabulka, cedulka s kresbou skřítky a textem:

„Nazdárek, jsem skřítek Zemínek. Mám rád všechno živé i neživé na této planetě. Věděli byste, jak se jmenuje naše planeta? (Země) Skvěle. Dávám pozor na toto jezírko, které je z kamení, vody a různých rostlin. Povězte mi, co je tu živá a co neživá příroda? (neživá – kameny, voda/živá – rostliny, hmyz) Paráda. Musím říct, že do vody občas spadne nějaký ten list nebo větvička. Tak ji čistím. Mám rád, když je příroda spokojená a když je příroda spokojená, tak je nejkrásnější.“

Zkuste si někdy všimnout jestli vodu v jezírku využívají i nějaké živočichové. Já už je viděl a zase jsem je pozval na návštěvu. Buďte pozorní.“

Váš skřítek Zemínek

Realizace: Dřevěnou tabulku připevníme v blízkosti jezírka. Dospělý přečte dítěti/dětem vzkaz od skřítky. Společně odpovídají na otázky a diskutují.

Měsíc červen:

Aktivita: Záhonek zeleniny

Dílčí cíle: Rozvoj a užívání všech smyslů. Vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu.

Očekávané výstupy: Mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy.

Rizika: Nerespektování rozdílných tělesných a smyslových předpokladů.

Pomůcky: cedulka s kresbou skřítky a textem:

„Zdravíčko, říkají mi **Polinka** a jsem skřítek. Opatruji tento záhonek. Přes jaro a léto v něm pěstujete ZELENINU. To je moc dobře. Každá rostlinka má jedlou část, která v sobě skrývá vitamíny, strážce zdravého těla. Rostou zde rostlinky rajčat, papriky a hrášku, z nich se jedí plody. Dále jsou tu třeba mrkev a ředkvičky, a u těch se jí kořen. To, co je skryto pod zemí.

Je potřeba se o záhonek starat, vyplít plevel, zalévat rostlinky a vyhnat škůdce. Budu ráda, když mi v tom budete pomáhat.“

Vaše Polinka

Realizace: Připevníme dřevěnou cedulku i se zalaminovaným textem k záhonku zeleniny. Dospělý přečte vzkaz od skřítky. Podnítlí dítě k zodpovězení na otázek. Doplnění otázkami, dalšími informacemi apod.

Později můžeme zeleninu sklízet, ochutnávat a hodnotit její kvalitu.

Evaluace

Zhodnocení společně s dětmi

V prostorách školy nebo při pobytu venku s dětmi zhodnotíme celý projekt:

- Nejdříve zrekapitulujeme činnosti z celého roku (využití obrazového materiálu, fotek apod.).
- Následně děti popisují, co je zaujalo, co si zapamatovaly, co by chtěly znovu vyzkoušet nebo jaké nápady by měly pro příště.
- Jednotlivě hodnotí spolupráci mezi sebou a rodiči, co se jim podařilo, co se jim líbilo nebo nelíbilo a jak bychom se měli chovat dle představ skřítků.

Návrhy dětí o dalších možnostech využití školní zahrady:

•
•
•
•

Celkové zhodnocení:

Poskytl projekt dětem nové poznatky a zážitky o významu zdravého prostředí v okolí MŠ či doma?	
Napomohl projekt dětem všimnout si více svého okolí a změn kolem sebe?	
Získaly si určitý respekt k živým tvorům a rostlinám?	
Při činnostech děti spolupracovaly?	
Vedli činnosti k větší samostatnosti a motivaci či aktivnímu zapojení s pozitivním elánem?	
Zaujaly aktivity většinu dětí?	
Zapojily se do projektu také rodiče a další příslušníci rodiny?	

Použitá literatura

JANČAŘÍKOVÁ, Kateřina. *Environmentální činnosti v předškolním vzdělávání*. Praha: Josef Raabe, c2010. Nahlížet - nacházet. ISBN 978-80-86307-95-4.

Na křídlech modráska. *Hurvínkovi cesty do přírody* [online]. Žatecká 5, 110 00 Praha 1: Reel Prague, o.s., 2014 [cit. 2020-10-11]. Dostupné z: <http://hurvinekvpriode.cz/>

SKOUMALOVÁ-HADAČOVÁ, Anna a Lubomír HROUDA. *Rostliny naší přírody: štětcem Anny Skoumalové, perem Lubomíra Hroudy*. Praha: Academia, 2018. ISBN 978-80-200-2867-9.

SMOLÍKOVÁ, Kateřina. *Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání*. Praha: Výzkumný ústav pedagogický, 2004. ISBN 80-87000005.

Publikace: Životní prostředí. *Hurvínkovi cesty do přírody* [online]. Ostrava: Krajský úřad - Moravskoslezský kraj, 2003, 2018 [cit. 2020-10-11]. Dostupné z: <https://www.msk.cz/assets/verejnost/pohadky-stromy.pdf>